

Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

Aan: De vakorganisaties ABVA/KABO en CFO

Dienstleiding Belastingdienst

Bijlagen:

1. hoorverslag

AAC/00.00102

22 september 2000

2. arbitrageverzoek

AAC.71

Onderwerp:

Arbitrale uitspraak AAC.71.

INLEIDING

De dienstleiding van de Belastingdienst, namens deze de plv. Directeur-Generaal Belastingdienst (hierna te noemen: werkgever) en de vakorganisaties ABVA/KABO en CFO hebben bij brief van 10 mei 2000, kenmerk POB 2000-603/1, een gezamenlijk verzoek tot arbitrage ingediend bij de Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst (hierna te noemen: de commissie) inzake een tussen de dienstleiding van de Belastingdienst en de vakorganisaties gerezen geschil met betrekking tot de overgang van de medewerkers van de Dienst omroepbijdragen (DOB) naar de Belastingdienst. De ondernemingsraad-DOB heeft, vooruitlopend op voornoemd schrijven d.d. 10 mei 2000, bij brief van 29 maart 2000 een (meer) inhoudelijke toelichting op het geschil gegeven. De OR is geen partij in het onderhavige geschil. De commissie heeft de inhoud van de brief van de OR voor kennisgeving aangenomen.

INHOUD GESCHIL

Als uitvloeisel van het Regeerakkoord is besloten om met ingang van 1 januari 2000 de omroepbijdrage in de op dat moment bestaande vorm af te schaffen en over te gaan op fiscalisering daarvan. Om die reden zijn de medewerkers van de Dienst omroepbijdragen (DOB) met ingang van 1 januari 2000 van rechtswege aangesteld als ambtenaar bij het Ministerie van Financiën in dienst van de Belastingdienst.

De overgang van de DOB naar de Belastingdienst heeft plaats binnen de sector Rijk. Voor de medewerkers van de DOB en de Belastingdienst gelden de voor de sector Rijk vastgestelde Algemene Maatregelen van Bestuur en de daarop gebaseerde nadere voorschriften. De voorschriften met betrekking tot het personeelsbeleid van de Belastingdienst is opgenomen in het Reglement Personeelsvoorschriften Belastingdienst. Na overgang van de DOB naar de Belastingdienst gelden de in dat reglement opgenomen bepalingen. Een vergelijking van de voor de DOB en de Belastingdienst geldende regelingen levert een aantal verschillen op. Deze verschillen worden onder meer veroorzaakt door het feit dat de medewerkers van de DOB tot 1 april 1999 onder de werking van de rechtspositieregels en verdere arbeidsvoorwaarden van de Koninklijke PTT Nederland vielen. Op grond hiervan en gelet op het feit dat in artikel II van de Wet van 22 december 1999, Stb 573, inzake de afschaffing van de omroepbijdrage is bepaald dat de overgang van de personeelsleden van de DOB plaats vindt met een rechtspositie die als geheel tenminste gelijkwaardig is aan die welke voor elk van hen gold bij de DOB, is in een convenant een aantal (overgangs)bepalingen opgenomen met betrekking tot de verschillen in rechtspositie en arbeidsvoorwaarden. Om verschillen in rechtspositie niet te lang te laten voortbestaan of omdat de Belastingdienst bepaalde arbeidsvoorwaarden niet kent, zijn in dat convenant ook enige bepalingen opgenomen inzake de afkoopsom van bepaalde arbeidsvoorwaarden.

Na veelvuldig overleg tussen de vakorganisaties, de directeur DOB en de dienstleiding van de Belastingdienst is over de bepalingen inzake de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden overeenstemming bereikt. Uitzondering hierop vormen:

- de hoogte van de afkoopsom voor het vervallen van de kantoor- en telefoonkostenvergoeding;
- de vergoeding voor het gebruik van de eigen auto voor de dienst; dan wel
- de vergoeding voor het privé-gebruik van een lease-auto.

Partijen hebben gezamenlijk vastgesteld dat op dit punt sprake is van een geschil en zijn overeengekomen dat dit geschil voor een bindende uitspraak aan de commissie wordt voorgelegd. Het arbitrageverzoek is erop gericht antwoord te krijgen op de vraag welke de hoogte moet zijn van de hiervoor bedoelde afkoopsom.

Het verzoek tot arbitrage is aan dit advies gehecht en omvat naast de omschrijving van de inhoud van het geschil tevens een weergave van de standpunten daaromtrent van partijen.

LOOP VAN HET OVERLEG

De werkgever heeft zich bij het opstellen van het convenant op het standpunt gesteld dat er wat de hiervoor bedoelde elementen betreft, in feite geen sprake is van inkomensbestanddelen maar van onkostenvergoedingen. Indien er geen kosten meer gemaakt worden, hoeft derhalve ook geen vergoeding meer te worden verleend, dan wel een afkoopsom in verband met het vervallen van de vergoeding te worden toegekend.

In de eerste versie van een conceptconvenant heeft de werkgever een afbouwregeling (voor een beperkte periode) opgenomen ter zake van de telefoonkostenvergoeding en de kantoorkostenvergoeding, daar er sprake kan zijn van een privé-besparing. De werkgever kiest er daarbij voor deze vergoedingen uit te keren in de vorm van eenmalige bedragen ad fl. 801,- bruto i.v.m. de telefoonkostenvergoeding en ad fl. 450,- bruto i.v.m. de kantoorkostenvergoeding.

De bij de voormalige DOB bestaande regeling inzake de vergoeding van fl. 0,60 per km bij gebruik van de privé-auto voor de dienst (tot max. fl. 15.600,- per jaar) wordt in dit eerste concept gecontinueerd tot 1 januari 2004.

De mogelijkheid om een lease-auto te gebruiken voor privé-doeleinden blijft bestaan tot uiterlijk 1 juli 2000 (op welk moment de werkzaamheden van de DOB zullen zijn afgebouwd). Indien het vervallen van de mogelijkheid tot privé-gebruik van de lease-auto tot gevolg heeft dat de medewerker zelf een auto moet kopen, wordt op diens verzoek een renteloze lening ad fl. 15.000,- geboden, welke lening in maximaal drie jaar afgelost dient te worden.

Bij een eerste bespreking van de hiervoor omschreven voorstellen is van de zijde van de vakorganisaties verzocht voor de afkoop voor het vervallen van de kantoor- en telefoonkostenvergoeding dezelfde termijn voor afbouw te hanteren die geldt voor een aantal andere afbouwregelingen in dat convenant (4 jaar). Daarnaast is verzocht als afkoopsom voor het wegvallen van de vergoeding voor het gebruik van de eigen auto voor de dienst dan wel het privé-gebruik van een lease-auto een bedrag van fl. 15.600,- netto toe te kennen.

Van werkgeverszijde is het standpunt herhaald dat geen sprake is van inkomensbestanddelen en dat er derhalve in feite geen aanleiding bestaat naast de geboden tegemoetkomingen een extra vergoeding of afkoopsom toe te kennen. Om echter de medewerkers in belangrijke mate tegemoet te komen is door de werkgever voorgesteld een eenmalige afkoopsom toe te kennen voor alle hiervoor genoemde elementen, ter hoogte van fl. 7.500,- bruto (te weten fl. 2.500,- i.v.m. het vervallen van de kantoor- en telefoonkostenvergoeding en fl. 5.000,- i.v.m. het wegvallen van de vergoeding van dienstgebruik van de privé-auto dan wel privé-gebruik van de lease-auto).

Naar aanleiding van een door de vakorganisaties gehouden ledenraadpleging is van die zijde de wens gehandhaafd om als afkoopsom voor het wegvallen van de vergoeding voor het gebruik van de eigen auto voor de dienst dan wel het privé-gebruik van een lease-auto een bedrag van

f1. 15.600,- netto toe te kennen en een afzonderlijke afkoop van de kantoor- en telefoonkostenvergoeding te hanteren. Tevens is verzocht de termijn voor het terugbetalen van de renteloze lening vast te stellen op 8 jaar.

Van de zijde van de werkgever is vastgehouden aan één afkoopsom voor alle elementen. Ten einde te bewerkstellingen dat op korte termijn met de vakorganisaties overeenstemming over de totale inhoud van het convenant kon worden bereikt, heeft de werkgever aangeboden de eenmalige afkoopsom te verhogen tot f1. 15.000,- bruto. Daarbij is nadrukkelijk aangegeven dat dit een eindbod is, aangezien een verdere verhoging van de afkoopsom tot onevenredige verschillen zou leiden ten opzichte van medewerkers die niet voor deze afkoopsom in aanmerking komen. Met betrekking tot de terugbetaling van de renteloze lening is van werkgeverszijde voorgesteld een termijn van maximaal vijf jaar te hanteren (uitgaande van een bedrag van f1. 250,- per maand).

Na een tweede ledenraadpleging en hernieuwd overleg is door de vakorganisaties en van werkgeverszijde in een overlegvergadering gezamenlijk vastgesteld dat overeenstemming bestaat over het feit dat één afkoopsom wordt gehanteerd voor zowel de kantoor- en telefoonkostenvergoeding als voor het wegvallen van de vergoeding voor het gebruik van de eigen auto voor de dienst dan wel het privé-gebruik van een lease-auto. Ook is overeenstemming bereikt over tot het hanteren van een maximum termijn van vijf jaar (uitgaande van een bedrag van f1. 250,- per maand) voor de terugbetaling van het renteloze voorschot van maximaal f1. 15.000,- voor de aankoop van een eigen auto.

Geen overeenstemming bestaat over de hoogte van de vorenbedoelde afkoopsom. De vakorganisaties eisen een eenmalig bedrag van f1. 15.600,- netto en van werkgeverszijde ligt er als eindaanbod een afkoopsom van een bedrag van f1. 15.000,- bruto.

Partijen hebben gezamenlijk besloten dit geschil voor een bindende uitspraak voor te leggen aan de commissie. Van de zijde van de werkgever is toegezegd dat ook in de situatie dat in arbitrage als afkoopsom een lager bedrag dan de geboden f1.15.000,- bruto wordt vastgesteld, toch dit bedrag zal worden toegekend. Vooruitlopend op de uitspraak van de commissie is deze afkoopsom al als voorschot aan de desbetreffende medewerkers uitbetaald.

Bij brief van 10 augustus 2000, kenmerk TvM2000-63, heeft de werkgever nog aangegeven dat ca. 10 medewerkers van de voormalige DOB gebruik maakten van een privé-auto tegen een vergoeding van fl. 0,60 per kilometer over maximaal 26.000 kilometer per jaar. Circa 65 medewerkers maakten gebruik van een lease-auto.

Tijdens de hoorzitting van de commissie op 18 augustus 2000 hebben partijen in aanvulling op de schriftelijke stukken hun standpunt inzake het onderhavig geschil nader toegelicht. Het verslag van deze hoorzitting is aan dit advies gehecht en wordt geacht hiervan deel uit te maken.

OVERWEGINGEN

De commissie heeft op grond van hetgeen schriftelijk door partijen ter onderbouwing van hun standpunt aan haar is voorgelegd en op grond van hetgeen in de hoorzitting van 18 augustus 2000 door partijen is verklaard, het volgende overwogen.

Ten aanzien van de feiten

De commissie constateert dat na veelvuldig overleg tussen de vakorganisaties en de werkgever over de bepalingen inzake de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden overeenstemming is bereikt met één uitzondering. Overeenstemming bestaat over het feit dat één afkoopsom zal worden vastgesteld i.v.m. het wegvallen van de kantoor- en telefoonkostenvergoeding en het wegvallen van de vergoeding voor het gebruik van de eigen auto voor de dienst dan wel het privé-gebruik van een lease-auto.

Eveneens bestaat overeenstemming over het verstrekken van een renteloze lening ad fl. 15.000,-, terug te betalen in maximaal 5 jaar, aan die medewerkers die i.v.m. het wegvallen van de lease-auto een eigen auto moeten aanschaffen.

Geen overeenstemming bestaat over de hoogte van de eenmalige afkoopsom.

Beoordeling

Op de door haar belegde hoorzitting heeft de Commissie geconstateerd dat door partijen geen nieuwe gezichtspunten zijn aangedragen, die aanleiding hebben kunnen geven tot wijziging van de eerder ingenomen standpunten van de andere partij.

Beide partijen hebben tijdens de hoorzitting aangegeven dat de thans voorliggende bedragen weliswaar onderbouwd kunnen worden, maar toch vooral onder invloed van het onderhandelingsproces tot stand zijn gekomen. Daaraan kan de Commissie derhalve geen objectieve argumenten ontleen om een bedrag of berekening te beoordelen of vast te stellen.

De Commissie is van mening dat partijen een gedegen en reëel convenant gesloten hebben. In het licht van dit totale convenant moet ook de oplossing voor het onderhavige geschil worden gezocht. Het uitgangspunt van het convenant is dat de overgang van het personeel plaatsvindt met een rechtspositie die als geheel tenminste gelijkwaardig is aan die welke voor hen gold bij de DOB. Daarin past naar het oordeel van de Commissie niet het maximaliseren op een onderdeel van dat convenant.

De Commissie heeft oog voor het feit dat onkostenvergoedingen na verloop van tijd ervaren kunnen worden als materieel voordeel waardoor het wegvallen van de vergoeding wordt gevoeld als nadeel. Uitgangspunt blijft echter dat primair sprake is van vergoedingen toegekend ter compensatie van gemaakte kosten. Een afkoopsom kan gezien het gevoelde materiële voordeel en als onderdeel van de onderhandelingen over het totaalconvenant redelijk worden geacht. Feitenlijk is evenwel sprake van vergoedingen van onkosten. Met dit uitgangspunt en mede in het licht van het totale convenant, zou naar het oordeel van de Commissie met een lagere afkoopsom dan de feitelijk uitgekeerde bruto fl. 15.000,- kunnen zijn volstaan.

De Commissie acht het gezien de toezegging van de werkgever om de reeds toegekende afkoopsom van fl. 15.000,- bruto ongeacht de uitspraak van de Commissie te handhaven, niet opportuun de hoogte van een (lagere) afkoopsom bij wege van uitspraak vast te stellen.

UITSPRAAK

De Commissie oordeelt dat de aangeboden afkoopsom van fl. 15.000,- bruto juist is.

's-Gravenhage, 22 september 2000

De Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst,

Prof.mr. J. de Ruiters
Voorzitter

Th.H. Dragt,
Secretaris.

Prof.mr. M.G. Rood,
Lid.

Prof.dr. W. van Voorden,
Lid.

mr. L.H.H. van Eyck,
Bijzonder lid.

drs. J.L. Reijnierse,
Bijzonder lid.